

**ČETVEROGODIŠNJI PLANA RADA
GRADSKE KNJIŽNICE OROSLAVJE
2024. – 2028.**

Oroslavje, 12.12.2023.

1. UVOD

Gradska knjižnica Oroslavje djeluje kao narodna knjižnica koja obavlja funkciju gradske knjižnice, a samostalna je od 2006. godine kada se odvojila od Pučkog otvorenog učilišta Donja Stubica u čijem je bila sastavu. Osnivač Knjižnice je Grad Oroslavje putem čijeg se proračuna najvećim dijelom financira, dok nabavu knjižne i neknjižne građe potpomaže Ministarstvo kulture RH i Krapinsko-zagorska županija. Knjižnica djeluje u skladu s odredbama Ustava Republike Hrvatske, sa Zakonima vezanim uz knjižničarstvo – Zakonu o knjižnicama, Zakonu o ustanovama, Zakonu o upravljanju javnim ustanovama u kulturi, Standardima za narodne knjižnice, u skladu s međunarodnim stručnim knjižničnim dokumentima – UNESCO-v manifest za narodne knjižnice, IFLA/UNESCO Smjernice za razvoj narodnih knjižnica te u skladu sa Statutom Gradske knjižnice Oroslavje.

Prijedlog četverogodišnjeg plana programa Gradske knjižnice Oroslavje izrađen je prema prijedlogu Strategije razvoja hrvatskih narodnih knjižnica odnosno prema Strateškom planu Ministarstva kulture RH u kojem se kao poseban cilj navodi kako je „širenje mreže narodnih knjižnica na sve općine i gradove u Republici Hrvatskoj od presudnog značaja za provedbu decentralizacije kulturnog život koji je u djelokrugu knjižnične djelatnosti u isključivoj ingerenciji lokalne samouprave, ali se zapreke najčešće javljaju u sferi nedostatnih financijskih mogućnosti općina i gradova. Potpora osnivanju narodnih knjižnica u općinama i gradovima, te izgradnji njihovih knjižničnih fondova, ali i potpora popunjavanju knjižničnih fondova postojećih narodnih knjižnica i organiziranju manifestacija i skupova u knjižnicama i stručnim udrugama, pridonosi povećanju interesa javnosti za knjižničnu djelatnost i dostupnosti knjige svim građanima Republike Hrvatske.“

2. DJELATNOST GRADSKJE KNJIŽNICE OROSLAVJE

Djelatnosti koje Knjižica obavlja temelje se na Zakonu o knjižnicama, a odnose se na:

- poslove posudbe i vraćanja te slaganja knjiga na police,
- obnavljanje članstva dosadašnjim članovima i upis novih,
- pretraživanje knjižničnog i skupnog kataloga,
- nabavu knjižne i neknjižne građe,
- stručnu obradu, čuvanje i zaštitu knjižnične građe te provođenje mjera zaštite knjižnične građe koja je kulturno dobro,
- organiziranje specijaliziranih i nespecijaliziranih zbirki,
- izradu kataloga, biltena, bibliografija i drugih informacijskih pomagala,
- sudjelovanje u izradi skupnih kataloga i baza podataka,
- posuđivanje i čuvanje knjiga, časopisa, filmova i umjetničkih djela,
- omogućavanje pristupačnosti knjižnične građe i informacija korisnicima prema njihovim potrebama i zahtjevima,
- osiguravanje korištenja i posudbe knjižnične građe te protok informacija,
- vođenje dokumentacije i prikupljanje statističkih podataka o knjižničnoj građi,
- poticanje i pomoć korisnicima pri izboru i korištenju knjižne građe, informacijskih pomagala i izvora,
- informiranje korisnika o građi i mogućnostima pribavljanja iste,
- obavljanje bibliografsko-informativne i dokumentacijske djelatnosti,
- pripremanje i realizacija radionica i igraonica za djecu i za odrasle,
- pripremanje kulturnih, informacijskih, obrazovnih i znanstvenih sadržaja i programa,
- suradnju s udrugama, pojedincima i ustanovama
- obavljanje financijskih i administrativnih poslova vezanih uz rad Knjižnice

3. PLANOVJ KNJIŽNICE ZA RAZDOBLJE OD 2024. DO 2028.

Organiziranje kulturnih aktivnosti u Knjižnici

Kulturne aktivnosti spadaju pod osnovne djelatnosti knjižnice kojima je cilj promicanje kulturnih vrijednosti, očuvanje baštine, kulture, povijesti i tradicije lokalne zajednice te podrška umjetničkog i kulturnog razvoja ljudi svih dobnih skupina.

Gradska knjižnica Oroslavje imat će zadaću organizirati kulturne večeri i susrete s književnicima, promocije knjiga, tematska predavanja za djecu i odrasle, izložbe, kreativne radionice i igraonice za djecu, kreativne radionice za odrasle, dogovarati organizirane posjete učenika osnovne škole, dječjih vrtića i ostalih zainteresiranih grupa i pojedinaca, te organizirati literarne i likovne natječaje.

Osim samostalne organizacije aktivnosti u Knjižnici, planira se i suradnja s kulturnim i obrazovnim ustanovama, udrugama i pojedincima na lokalnoj, županijskoj i nacionalnoj razini. Tu spada suradnja s Gradom Oroslavjem, Turističkom zajednicom Grada Oroslavja, suradnja s Osnovnom školom Oroslavje, Srednjom školom Oroslavje, dječjim vrtićima na području grada Oroslavja, domovima umirovljenika na području grada Oroslavja, udrugama na području grada Oroslavja i Krapinsko-zagorske županije, Matičnom knjižnicom u Krapini te ostalim knjižnicama u Hrvatskoj.

Posudba knjižne i neknjižne građe

Posudba knjiga te rad s korisnicima i dalje će biti osnovna djelatnost Knjižnice. Sva građa koja se nalazi u otvorenom pristupu moći će se posuđivati izvan Knjižnice, a ona u zatvorenom unutar Knjižnice na zahtjev korisnika. To se odnosi na Referentnu zbirku, Zavičajnu zbirku, građu iz Zbirke rijetkosti te građu iz čitaonice.

Nabava knjižne građe

U skladu sa Zakonom o knjižnicama, Standardima za narodne knjižnice te zahtjevima svojih korisnika Gradska knjižnica Oroslavje nabavljat će raznovrsnu knjižnu i neknjižnu građu. Nabavu knjižne i neknjižne građe obavljat će stručno osoblje Knjižnice u suradnji s ravnateljicom. Ciljevi koji se postižu nabavom knjižnične građe su svakako obogatiti ponudu Knjižnice kako bi bila privlačna korisnicima te na taj način obogatiti intelektualni i kulturni život grada Oroslavja i njegovih stanovnika, ali i okolnih mjesta u Krapinsko-zagorskoj županiji.

Metode kojima će se provoditi nabava knjižne građe kupnjom obavljat će se na temelju katalogskih ponuda, oglednih primjeraka građe, prijedloga i želja korisnika, praćenja noviteta i čitanja recenzija putem novina, stručnih časopisa i interneta poštujući pritom kriterij vrijednosti i kriterij potražnje, nastojeći udovoljiti zahtjevima propisanim Standardima za narodne knjižnice.

Fond knjižne građe u Gradskoj knjižnici Oroslavje popunjavat će se planski uz redovno praćenje izdavačke djelatnosti, a prema financijskim mogućnostima, korisničkim zahtjevima te predviđenim otkupom Ministarstva kulture RH.

Osim beletristike, publicistike, dječje književnosti, referentnih djela i crtanih romana, Knjižnica će nabavljati i serijske publikacije odnosno periodiku u obliku dnevnih novina, tjednika, časopisa i sl.

S obzirom da Gradska knjižnica Oroslavje ima vrijednu Zavičajnu zbirku planira se i nabava građe posebno za tu zbirku kako bi se dodatno obogatila sadržajima koji su značajni za naš Grad i zavičaj.

U interesu nam je privući i što više djece pa ćemo pažnju posvetiti i nabavi didaktičkih igračaka i slikovnica prilagođenih najmlađima. Želja nam je da djeci stvorimo ugodno okruženje u dječjem odjelu te ih od malih nogu potaknemo na čitanje i ljubav prema knjizi.

Ono na čemu će kroz nabavu Gradska knjižnica Oroslavje raditi u iduće četiri godine je potpuna obnova lektirne građe za osnovnu i srednju školu kao i povećanje broja lektirnih primjeraka i naslova.

Nabava knjižnične građe odvijat će se tijekom cijele godine u skladu s financijskim mogućnostima.

Stručna obrada knjižne građe

Svu nabavljenu građu stručno će osoblje Knjižnice obraditi odnosno stručno klasificirati prema pravilima univerzalne decimalne klasifikacije - UDK, inventarizirati i katalogizirati u računalnom programu METELwin kojega Knjižnica koristi kao stručni katalog za cjelokupni fond. Ovaj knjižnični program omogućava korisnicima pretraživanje kataloga Knjižnice putem Interneta, stoga svaki korisnik može u bilo kojem trenutku i s bilo kojeg mjesta doći do informacija o knjigama i autorima u fondu Knjižnice. O novim knjigama korisnici će biti informirani putem web stranice Knjižnice i društvene mreže Facebook.

Zaposlenje knjižničnog osoblja i dvosmjenski rad

Gradska knjižnica Oroslavje u ovom trenutku ima dvije zaposlene osobe na mjestu ravnatelja i knjižničarskog tehničara koje obavljaju velik obujam posla, a sve uz otvorenost knjižnice i rad s korisnicima. Prema Standardu za narodne knjižnice RH u članku 27. koji govori o kriterijima za broj i strukturu osoblja u narodnim knjižnicama i uputama matične službe u Krapini te rješenju nadzora kojeg smo dobili ove godine, Gradskoj knjižnici Oroslavje nedostaje knjižničnog osoblja. U stavku 5. čl. 27. Standarda za narodne knjižnice RH stoji da je „Osnovni kriterij za određivanje najmanjeg broja i primjerene strukture knjižničarskog osoblja broj stanovnika na području djelovanja knjižnice, i to 0,5 zaposlenika na 1000 stanovnika, od kojih je najmanje 50 % knjižničara.“ Sati otvorenosti rada knjižnice za korisnike također su u suficitu, pa će nam u narednom periodu biti prioritet zaposlenje još jednog djelatnika knjižnične struke kako bi knjižnica djelovala u skladu sa standardima, te kako bismo otvorenošću knjižnice u dvije smjene korisnicima omogućili da nas češće posjećuju svakog dana i da svoje vrijeme provode u prostorima knjižnice uz programe radionica, čitaonica i igraonica koje ćemo im pripremati.

Prostorno proširenje Knjižnice

Gradska knjižnica Oroslavje prije više od deset godina preselila se u novi prostor na adresu Park Vranyczany 1 u novoobnovljen objekt u sklopu kojeg se osim knjižnice nalazi i manji prostor u vlasništvu HAK-a. U proteklih deset godina knjižnica se sa svojim fondom znatno obogatila i proširila te se već sad pojavljuje problem prostornog smještanja knjižne građe. Prema Standardima narodnih knjižnica RH naša knjižnica jedva zadovoljava minimalnu kvadraturu po broju stanovnika te bismo u budućnosti željeli prostor proširiti i na ostatak objekta koji trenutno nije u gradskom vlasništvu. Ukoliko je moguće postići dogovor s vlasnicima prostora koji s nama dijele zgradu, predlažemo prostorno proširenje knjižnice na cijeli objekt. Ministarstvo kulture i medija RH voljno je sudjelovati u sufinanciranju proširenja što nije zanemarivo.

Djelomično preuređenje Referentne zbirke i Informatičkog odjela

Ideja o preuređenju Referentne zbirke i Informatičkog odjela pojavila se nakon što smo uvidjeli da nam nedostaje kutak za opuštanje uz čitanje. Uz posjete brojnim knjižnicama tijekom godina, primijetili smo da svaka knjižnica ima poseban prostor ili barem dio knjižničkog prostora u kojem se nalaze mekane sofe gdje korisnik nakon što izabere knjigu istu može čitati u knjižnici. Naša je knjižnica nova i privlačna, međutim nedostaje joj vrlo važan dio u kojem bi korisnik mogao sjesti i osjećati se kao u svom dnevnom boravku. S obzirom da nam najčešće dolazi po jedan korisnik na računala, ili najviše dva, informatički odjel bismo preselili u dio u kojem se nalazi Referentna zbirka i stol za dnevni tisak. Informatički odjel bismo u potpunosti preuredili u topli, udobni kutak za čitanje i opuštanje. Također bi ovaj kutak poslužio i kao prostor za druženje mladih koji su dječji odjel prerasli, a koji općenito nemaju svojih prostorija za druženje. Za opremu bismo sredstva tražili putem natječaja Ministarstva kulture te županije, donacija od lokalnih tvrtki, te iz proračuna knjižnice.

Nove i dodatne police na dječjem odjelu

Naš dječji odjel privlači velik broj dječice i njihove roditelje koji u njemu rado borave, čitaju, igraju se i crtaju. Tijekom godine nabavljamo velik broj slikovnica i dječjih knjiga te lektire koje se generacijama rado čitaju, a otpise radimo uglavnom na oštećenim i uništenim knjigama. Zbog godišnjih rasta broja jedinica knjižnične građe na ovom odjelu, postoji velika potreba za novim policama i smještanjem knjiga i slikovnica pa bismo za naš najveseliji odjel dali izraditi police po mjeri. Osim polica, želja nam je da dječji odjel malo osvježimo novim sadržajima za djecu. Za izradu polica sredstva bismo tražili putem natječaja Ministarstva kulture i medija RH.

Digitalna zbirka

U Gradskoj knjižnici Oroslavje u Zavičajnoj zbirci kao i u maloj zbirci stare i rijetke građe nalazi se literatura, dokumenti, razglednice, pisma, članci od posebne važnosti za naš grad i zavičaj. S obzirom da je oprema za digitalizaciju takve građe iznimno skupa, digitalizaciju bismo obavljali u suradnji s našom matičnom knjižnicom u Krapini koja planira nabavu potrebne opreme. Digitalna zbirka gradila bi se polako i kroz godine u skladu s mogućnostima, a kao prvi projekt bi bila digitalizacija razglednica Oroslavja. Plan je digitalizirati i Oro list od prvog broja s obzirom da za njegove brojeve imamo i najviše upita.

Putokazna ploča za knjižnicu

Uvidjeli smo da postoji problem za posjetitelje koji knjižnicu posjećuju po prvi puta s obzirom da nigdje u gradu ne postoji putokazna ploča koja bi usmjeravala na Gradsku knjižnicu. Putokaznu ploču bilo bi potrebno postaviti na raskrižju kod Srednje škole Oroslavje pa ćemo u narednom periodu nastojati da se pomoću ploče knjižnicu lakše pronađe.

Promocija i marketing Knjižnice

Knjižnica će i dalje svoje korisnike i građane o svim svojim aktivnostima, novostima i informacijama obavještavati slanjem prigodnih pozivnica, elektroničke pošte, plakatima na oglasnim pločama u gradu, objavama na internetskoj stranici www.knjiznica-oroslavje.hr, na Facebook stranici Gradska knjižnica Oroslavje, objavama u lokalnim županijskim tiskovinama, oglašavanjem na lokalnim i županijskim radio i televizijskim postajama, objavama na lokalnim, županijskim i nacionalnim internetskim portalima te objavama u ostalim sredstvima javnog informiranja.

Vođenje, uređivanje i nadopunjavanje internet stranice www.knjiznica-oroslavje.hr

Internet stranica Gradske knjižnice Oroslavje izrađena je kako bi informacije o Knjižnici i službeni dokumenti Knjižnice bili dostupni javnosti prema Zakonu o pravu na pristup informacijama, međutim potrebno ju je modernizirati i pojednostaviti te proširiti kapacitet pohrane podataka. Cilj je da mrežna stranica Knjižnice odgovara zahtjevima sadašnjeg vremena i da kvalitetno predstavlja Knjižnicu, knjižnične usluge, aktivnosti, pogodnosti za sadašnje i buduće korisnike te da udovoljava zahtjevima modernog korisnika.

Vođenje društvenih mreža Gradske knjižnice Oroslavje

S obzirom da su društvene mreže postale nezaobilazan način komuniciranja i informiranja javnosti, Gradska knjižnica Oroslavje 2014. godine otvorila je Facebook stranicu pod nazivom Gradska knjižnica Oroslavje na kojoj redovito objavljuje sve aktivnosti, novosti, obavijesti i događanja te se na taj način dodatno približila svojim korisnicima i onima koji se služe internetom i Facebookom. S obzirom da se mlađa populacija „preselila“ s Facebooka na druge društvene mreže, ukoliko bi se našlo vremena i mogućnosti, otvorili bismo i instagram profil i/ili tik tok kako bismo se približili mladima i privukli ih u knjižnicu. Knjižnica redovito objavljuje i novitete koje nabavlja te ima vrijednu galeriju albuma svih događanja i aktivnosti od početka stvaranja stranice.

Stalna edukacija i stručno usavršavanje djelatnika Knjižnice

Gradska knjižnica Oroslavje trenutno zapošljava dvije djelatnice, obje knjižničarske struke. U skladu sa sredstvima i mogućnostima Knjižnice, djelatnice će u narednom razdoblju sudjelovati na stručnim seminarima i skupovima iz knjižničarstva na području Republike Hrvatske, što je ujedno i obveza svih djelatnika u knjižničarskoj struci kako bi se učenjem i korištenjem novih alata mogli prilagoditi promjenama i novostima u knjižničarstvu. Djelatnice će prisustvovati na onim tečajevima čije su teme zanimljive i primjenjive u našoj Knjižnici.

Sudjelovanje na natjecajima

Knjižnica će i dalje redovito pratiti javne pozive i natječaje za sufinanciranje programa ustanova u kulturi i izrađivati programe za sudjelovanje na istima, te se prijavljivati na neke nove.

4. CILJEVI KNJIŽNICE U NAREDNOM RAZDOBLJU

Gradska knjižnica Oroslavje kao i sve druge narodne knjižnice promiče temeljne vrijednosti demokratskog društva:

- Slobodan pristup i izvor informacija i znanja
- Kulturnu raznolikost
- Slobodu izbora
- Jednakost građana

Cilj Knjižnice je i dalje njegovati vrijednosti kao što su otvorenost i dostupnost svima, pouzdanost, etičnost, humanost, zaštita privatnosti, profesionalnost, socijalna osjetljivost.

Jedan od bitnijih ciljeva kojima Knjižnica teži je i taj da se uz pomoć različitih aktivnosti te novih i zanimljivih naslova privuče veći broj novih korisnika, a istovremeno zadrži dosadašnji korisnici.

U takve bi aktivnosti bile uključene sve dobne skupine počevši od onih najmlađih do najstarijih:

- Za najmlađe uz obaveznu pratnju roditelja Knjižnica bi organizirala igraonice, pričaonice i radionice jednom tjedno
- Za mlade do 14 godina cilj je organizirati susrete s dječjim književnicima ili ilustratorima vezano uz teme koje su njima privlačne
- Za odrasle nastavljamo s biranjem i organiziranjem kvalitetnih književnih večeri, susreta, promocija te likovnih i drugih umjetničkih izložbi
- Za starije i umirovljenike bismo rado nastavili s radionicama koje bi se u početku održavale jednom mjesečno, a ovisno o odazivu i željama polaznika i češće
- Obilježavanje bitnih datuma, osobito vezanih uz knjige i knjižnice
- Sudjelovanje u nacionalnom programu i manifestaciji „Noć knjige“
- Sudjelovanje u nacionalnom programu i manifestaciji „Mjesec hrvatske knjige“
- Nagrađivanje najboljih čitatelja u programu nagrada „Denis Vincek“ - najčitatelji Krapinsko-zagorske županije
- Sudjelovanje u literarnom natječaju „Haiku kraj mogile“ kojeg organizira Gradska knjižnica Oroslavje

5. VIZIJA I MISIJA

Gradska knjižnica Oroslavje javna je ustanova lokalne zajednice grada Oroslavja te njezino kulturno, obrazovno, informacijsko i društveno središte koje se temelji na suvremenoj informacijskoj i komunikacijskoj tehnologiji. Vizija i misija je da i u budućnosti ostane mjesto slobodnog pristupa cjelokupnom znanju, cjeloživotnog učenja, razvijanja pismenosti te da pridonosi društvenom, kulturnom i gospodarskom razvoju lokalne zajednice i društva.

Zadaci koje će Knjižnica nastojati ispuniti u narednom razdoblju su: prikupljanje, organiziranje i davanje informacija na korištenje, stvaranje i jačanje čitateljske navike kod djece od najranije dobi, poticanje mašte, kreativnosti i inovativnosti kod svih svojih korisnika, podupiranje usmene tradicije, promicanje svijesti o kulturnom, a posebno zavičajnom nasljeđu, uvažavanje kulturnih raznolikosti, osiguranje pristupa Internetu, osiguravanje slobodnog pristupa cjelokupnom znanju svim građanima, omogućavanje susreta građana lokalne zajednice i pristup raznovrsnim kulturnim i drugim društvenim događanjima, njegovanje kulture, čuvanje i promicanje lokalne baštine, biti moderna javna ustanova koja će korisnicima pružati kvalitetnu uslugu, biti privlačno mjesto za rad, igru i druženje te biti mjesto učenja i slobodnog pristupa znanju za sve građane.

6. FINANCIRANJE GRADSKE KNJIŽNICE OROSLAVJE

Zahvaljujući Osnivaču Gradu Oroslavju i Ministarstvu kulture Republike Hrvatske financijska potpora koju nam pružaju za nabavu knjižne i neknjižne građe omogućuje nam da tijekom cijele godine obnavljamo i izgrađujemo knjižni fond najnovijim naslovima beletristike, publicistike, knjigama za djecu i lektirama te periodikom. Glavna financijska sredstva bi i u narednom periodu trebala pristizati iz proračuna Grada Oroslavja, Ministarstva kulture RH, Krapinsko-zagorske županije te iz vlastitih prihoda odnosno članarina i zakasnina. Knjižnica će i dalje pratiti projekte i redovito se prijavljivati na natječaje namijenjene knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti te tražiti sponzorstva i donacije od tvrtki i građana.

7. ZAKLJUČAK

Gradska knjižnica Oroslavje planira prema izloženom četverogodišnjem planu rada pratiti potrebe svojih korisnika poštujući pritom zakone i knjižnične standarde. Knjižnica će pažljivo i kvalitetno birati knjige, organizirati aktivnosti, radionice, projekte te druge usluge u svojoj domeni. Ljubazno i uslužno knjižnično osoblje trudit će se privući što veći broj novih korisnika te zadržati dosadašnje.

Kao glavne i nove projekte i planove izdvajamo zapošljavanje još jednog djelatnika u knjižnici, projekt prostornog proširenja knjižnice, projekt digitalizacije vrijedne građe te obnovu dječjeg odjela i stvaranje prostora za čitanje i odmor korisnika.

Plan rada Knjižnice podložan je promjenama, izmjenama i dopunama zbog financijskih, organizacijskih i objektivnih razloga.

Ravnateljica

Sandra Šamec, mag.bibl.